
Ztroskotanci a samozvanci

Rudé právo. 1977, roč. 57 čís. 9. [Dostupné online.](#)

...

Ve svém zavlilém boji proti pokroku se mezinárodní reakce pokouší vytvořit zdání jakési široké antikomunistické fronty, do níž se snaží zavléci vedle otevřených zrádců i kolísající a dezorientované jednotlivce či skupiny, leckdy se halící do masky »levice« či »komunistů«. Snaží se často o nemožné - oživit i politické mrtvolky, a to jak v řadách emigrantů ze socialistických zemí, tak i v řadách zbytků třídních nepřátel v těchto zemích, odrodilců, až po různé kriminální a asociální živly. Jednou z forem této »dojemné« spolupráce je fabrikování všemožných pamfletů, dopisů, protestů a jiných tuctových pomluv, které jsou vydávány za hlas těch či oněch »opozičních« jednotlivců či skupinek a s velkým povykem a koordinovaným způsobem rozšiřovány po celém světě.

Sem patří i nejnovější pamflet, tzv. charta 77, který skupinka lidí z řad zkrachovalé československé reakční buržoazie a také z řad zkrachovalých organizátorů kontrarevoluce 1968 na objednávku antikomunistických a sionistických centrál předala jistým západním agenturám.

Jde o protistátní, protisocialistický, protilidový a demagogický hanopis, který hrubě a lživě pomlouvá Československou socialistickou republiku a revoluční vymoženosti lidu. Jeho autoři obviňují naši společnost, že v ní není život uspořádán podle jejich buržoazních a elitářských představ.

Tito samozvanci pohrdající lidem, jeho zájmy, jím volenými zastupitelskými orgány si osobují právo zastupovat náš lid, žádají »dialog s politickou a státní mocí« a dokonce chtějí hrát úlohu jakéhosi »prostředníka v případných konfliktních situacích«. Existenci socialismu v naší zemi bere pamflet v úvahu jen v jediném případě - v názvu republiky. Vystupuje z kosmopolitních pozic, z třídních pozic poražené reakční buržoazie a odmítá socialismus jako společenský systém.

Autoři pamfletu se demagogicky dovolávají jakoby mimo čas a prostor takových »důležitých civilizačních hodnot, k nimž v dějinách směřovalo úsilí mnoha pokrokových sil«, jako jsou svobody a práva lidí. Ano, náš socialistický stát vyhlásil v mezinárodních dokumentech i zákonech země zaručil a v praxi naplňuje nejširší práva a svobody - pro pracující lid; hospodáře této země. Inspirátoři pamfletu však mají za stejnými slovy na mysli něco zcela jiného - horují za »práva a svobody« pro zbytky poražené buržoazní reakce. Jde jim o taková »práva a svobody«, které by jim umožnily, aby mohli znovu volně organizovat protistátní a protistranickou činnost, hlásat antisovětlismus a znovu se pokusit o rozbití socialistické státní moci.

Po debaklu, který reakce u nás utrpěla v roce 1948 i o dvacet let později, chtějí tito donkichoti prostě zasít semena nového kontrarevolučního dobrodružství, uvrhnout naši socialistickou společnost do chaosu a nejistoty.

...

V případě nejnovějšího pamfletu se sice nejedná o podvrh, projevilo se však jednoznačné programové napojení ideových autorů i nápadná koordinovanost akce. Pamflet »byl předán několika pečlivě vybraným západním listům«, přiznává britský list Guardian. »V NSR byl rozšířen mezi zástupce hlavních západních listů,« - napsal bonnský zpravodaj listu Times a dodal, že »zdroj, jenž jej (míněn

pamflet) dal k dispozici, si nepřeje být jmenován...» To chápeme, neboť by bylo každému jasné, že autoři pamfletu jsou agenty antikomunistických centrál.

Pamflet byl podle přesně dohodnutého scénáře současně zveřejněn na různých místech kapitalistického světa. Rozhodující úlohu sehrály antikomunistické centrály. Ostatně, což není jasné, kdo může stát za touto akcí? Ti, kteří se vydávají za autory pamfletu, rozhodně takovým vlivem neoplývají. Vydávají se za bojovníky za pokrok, ale zatím po uši uvízli ve službách nejčernější imperialistické reakce.

Jako na objednávku zapadl pamflet do pomlouvačné kampaně proti socialistickým zemím, kterou antikomunistické centrály už po řadu měsíců intenzívně rozdmýchávají. Už jenom způsob, jakým byl zveřejněn, vůbec nenechá na pochybách o tom, že šlo o skutečnou objednávku zvenčí, dokonce lze předpokládat, z jakého antikomunistického centra byla inspirována.

Tentokrát jsou buržoazní agentury indiskrétní a dovolávají se různých jmen, s nimiž reakční pamflet spojuje. Je to v politickém smyslu pestrá směsice lidských a politických ztroskotanců. Patří k nim V. Havel, člověk z milionářské rodiny, zavilý antisocialista, P. Kohout, věrný sluha imperialismu a jeho osvědčený agent, J. Hájek, zkrachovaný politik, který pod heslem neutrality chtěl vyčlenit náš stát ze společenství socialistických zemí, L. Vaculík, autor kontrarevolučního pamfletu 2000 slov, V. Šilhán, nastrčená figurka bloku kontrarevolučních sil, J. Patočka, reakční profesor, který se dal do služeb antikomunismu, V. Černý, notorický reakcionář, proslulý svým výrokem o »lucernách«, na nichž měli být v osmašedesátém věšení stoupenci socialismu, anarchistická a trockistická individua typu Uhla, organizátoři smutně známého K 231 a KAN, dále ti, kteří by chtěli náboženství zneužít k reakčním politickým záměrům, a jiní, kteří byli za konkrétní protistátní činnost v minulých letech právoplatně odsouzeni.

V jedné kupě s nejčernější antikomunistickou reakcí se sešli i někteří exponenti pravicového revizionizmu - mezinárodní dobrodruh F. Krieger a jiní.

Jakési svérázné politické panoptikum, jehož herci už přestali být domácím divákům známí a zajímaví.

...

Analyzujeme, interpretujeme:

- Co jste se dozvěděli z článku o petici Charta 77?
- Jakými slovy jsou označováni autoři Charty 77? Jaký je jejich obraz?
- Jaký je názor autora článku na Chartu 77? Jaké jsou jeho hlavní argumenty?
- Za jakým účelem byl článek napsán?
- Odpovídají argumenty článku zásadám novinářské práce s informacemi? Najdete na této stránce nebo na internetu informace, které by článek doplnily?
- Srovnejte článek s "Prohlášením uměleckých svazů" (tzv. Antichartou)? V čem je podobný?

Komentář

Jedním z vrcholů ideologické kampaně proti Chartě 77 byl článek “Ztroskotanci a samozvanci”, který vyšel 12. ledna 1977 v Rudém právu, deníku vydávaném komunistickou stranou.

Využívá stejné argumenty a jazykové prostředky jako například Provolání uměleckých svazů, nazývané “Anticharta”. Argumenty proti petici nejsou vedeny věcně, především protože se autor snaží, stejně jako celá kampaň, vyvarovat toho, aby čtenáři znali skutečné požadavky chartistů. Obsah Charty 77 je zhuštěn do několika vytržených slovních spojení, které jsou pouze ironizovány. Ironie a sarkasmus jsou hlavními atributy článku, který především útočí osobně nebo obecně na autory či domnělé autory Charty 77. Článek nejprve rozvíjí argument, že impuls k Chartě 77 přišel ze západních “kapitalistických” zemí, které taky chtějí rozvrátit socialismus. Dále si autor článku všímá především napojení na bývalé komunisty spojené s tzv. pražským jarem, pokusem o liberalizaci komunismu v Československu v roce 1968. Někteří bývalí komunisté opravdu Chartu 77 podepsali, její myšlenka ale z tohoto prostředí nevzešla. Zdůrazňováním (domnělých) cizích impulsů se snižuje podíl hlavních organizátorů Charty 77, na které článek útočí jako na lidi, kteří ničeho nedosáhli.

Rozsáhlou část článku tvoří oslava socialistického režimu v Československu, pro kterou jsou využívány již zažité ideologické fráze a která nijak s Chartou nesouvisí kromě pasáže, kdy se deklaruje zájem Československa na dodržování dohod o lidských právech z helsinské mírové konference, ke kterým se Charta 77 odvolávala.

Reálný vliv článku nemůžeme přeceňovat, dal čtenářům jasný signál, že režim s chartisty žádný dialog nepovede, že se naopak stali veřejnými nepřáteli a čtenářům bylo jasné, že stejně by se vedlo i jakýmkoliv jejich podporovatelům.